

WIRTH, Hermann F. (Utrecht 6 mei 1885 – Kusel 16 februari 1981).

Studeerde vanaf 1904 Nederlands en geschiedenis in Utrecht en musicologie in Leipzig en werd in 1909 lector Nederlands aan de universiteit van Berlijn. In 1911 promoveerde Wirth in Basel op een proefschrift over de ondergang van het Nederlandse volkslied. De voorbereiding van dit doctoraat bracht hem in contact met tal van Vlamingen, onder wie **Eugeen van Oye**.

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog meldde Wirth zich aan als oorlogsvrijwilliger en werkte vanaf half november 1914 op de afdeling voor perscensuur van het vierde leger in Gent. Hij werd hier weldra de belangrijkste Duitse vertrouwensman van de **Jong-Vlamingen** wat hij tot de zomer van 1915 bleef. Hij nam regelmatig deel aan de vergaderingen van de groep, bezorgde brieven en voertuigen voor propagandatochten. Naar eigen zeggen was hij het die het initiatief nam voor de oprichting van *De Vlaamsche Post*. In elk geval was hij

in de eerste maanden de tussenpersoon die het geld waarmee de Duitse bezetters de krant bekostigden, doorsluisde naar de Jong-Vlamingen.

In de zomer van 1916 werd Wirth hoogleraar in Berlijn, maar bleef ook daar begaan met de Vlaamse zaak. Hij stak een lichtbeeldenvertoning in elkaar over Vlaanderen en zijn volk waarmee hij tot het einde van de oorlog in heel Duitsland rondtoerde. In maart 1917 was hij betrokken bij de oprichting van de Berlijnse tak van de **Deutsch-Flämische Gesellschaft**.

Tussen 1919 en 1922 vertoefde Wirth in Nederland waar hij onder meer poogde een nationalistische jeugdbeweging, de Dietsche Trekvogels, van de grond te krijgen. Tot aan zijn overlijden woonde hij meestal in Marburg. Zijn mystiek getinte belangstelling voor de "geestesgeschiedenis" van de "Germaanse oertijd" deed hem zienderogen in nationaal-socialistisch vaarwater terechtkomen. Met de steun van de SS richtte hij in 1935 de vereniging *Deutsches Ahnenerbe* op waarvan hij de leiding had tot persoonlijke tegenstanders hem in 1938 door intriges buitenwerkten. Na de oorlog was Wirth tot 1947 in Amerikaanse hechtenis en woonde na een kort verblijf in Nederland en Zweden tot eind de jaren 1970 opnieuw in Marburg.

LITERATUUR: H.J. Luthöft, *Der Nordische Gedanke in Deutschland 1920-1940*, 1971; – L. Buning, 'Notities betreffende Hermann Felix Wirth', in *WT*, jg. 33, nr. 3 (1974), p. 141-166; – id., 'Het persfenomeen De Vlaamsche Post', in *WT*, jg. 33, nr. 4-5 (1974), p. 233-264; – M.H. Kater, *Das 'Ahnenerbe' der SS, 1935-1944. Ein Beitrag zur Kulturpolitik des Dritten Reiches*, 1974.

WINFRIED DOLDERER